

Hung. o. f.
214

THE SAVRVS
ABSCONDITVS
IN AGRO:

RMK I.
1030 a

az az,
A. TEKÉNTETES ES NAGY-
SÁGOS

GROFF ERDEŐDI FAMILIANAK

egyik kincse Tekéntetes es Nagyságos
Moniorokeréki,

GROFF ERDEŐDI
A D A M,

MONTIS CLAUDI, Varasd

Vármegienek fő Ispánia, Romai Császárnak,
es Magyar Országai Koronás Kiráiuunknak Bejáróia,
Petrinyei vég-helynek fő Capitánya illendő
tiszteliséggel,

A. Nemes Szepesi Capitolomban eltemetteter
es érdemlet dícsérettel tulajdon jó cselekedeti tündöklő senjes,
ségében temetése földre ki mutator kincs,

P. LANDOVICS ISTVAN,

JESUITA által,

ANNO M. DC. LXVIII. 9. Octobris.

Montisra Nagy-Szombathban az. Ardeemiat berákkal BYLLER MATHE. 1669.

AMN. MUSEUM
KÖNYV-
TÁRA

Ex Museo
Hungarico

Pone thesaurum tuum in præceptis Altissimi
& proderit tibi magis quam aurum, Ecclef.
29. vers. 14.

Helyheztesd a te kincsedet a fõlségesnek pa-
rancsolatiban, és inkább használ neked az
aranynál.

Viro cui abscondita est via, & circumdedit
eum DEUS tenebris, Job 3. *Greci & va-
tablaus.* Gaudent cum invenerint sepulchrum
viro cuius abscondita est via & circumdedit
eum DEUS tenebris.

A' férfinak, kinek el rejtettet az uttya és kőr-
nyúl vette őtet az Isten sötétséggel. *Auagy.*
Őrülnek midõn koporsót találnak a férfinak
melinek el rejtettet uttya, és kőrnyúl vette őtet
az Isten sötétséggel. *Post*

(3) 25

*Post meridiem abscondit se Adam, Gen. 3.
Del után el rejté magát Adam.*

Hszontalanul, noha szívesen fõl
váltat fãrotságomnak hijában — valósága,
mivel nem annyira magán engemet károsít,
mint minnyájunkat akik egy véghre egyben
gyültünk, keserves busulásra fõl háborít;
nem tudhatom jól hogy ha magam ízeréncstlenségét ve-
gyeme panaszra? vagy minnyájunknak boldogtalan napja
fõl keletét abban zokogással vádollyam? hogy az örõm-
nek hőzepén reménlett vigasztalást, az illendõ gyönyörü-
ségben, állandóságot, az élet elején, mely ki terjer üdõ-
ket keresvén nem vidám menyegzõs ruhára, hanem
szánokodásra indito gyászra vigasztalás helyet szomorí-
tásra, el fordult, gyűnyörűségnek álharatlanságára, az élet
elején annak utolsó végére akadunk véletlen változással.
Mert ugyanis, valamint áminap távúlrul jött Méltóságos
Uri fõ rendek egyben gyűltenek vala, arra kétség nélkü-
l a végre, hogy a kinek dűcsõsége híre földünkön ki ter-
jedet, Iffiuságában öreg bölcsesége hirdetterett, tókélletes
élete fõmler, annak jelenlétekben látnak személyét, ren-
des beszédét hallanak, csudálnak elméjét, maga viselését
dicsérnek, s-nem külömben mint ártatlan Adám Áryánk-
nak a Paradicsomban boldogságát, ennek a Tekentetes

§ (4) §

és Nagyságos Néhai Groff ERDŐDI ADÁMNAK, ny há-
zóságában nevelnék vigaszt : ugy é maj napis ugy te-
tzik énnékem , midőn ezen méltóságos gyűlekezetet
látom, abban Sába királné kívánságát érzem benne, hogy má-
sozdszoris kiki szemtől szembe velem egyyút kívánnya látny.
De Ime ő szerencsétlen változás ! mi késtünk-e , avagy ő
fietet ? *Post meridiem abscondit se Adam* , reghvel láttatott,
s délután ugy el rejtette magát, hogy az árnyékból világra,
sötétségből fényességre , halottaibul életre , senki kíván-
ságára meg ne térjen ; nem á mi aszt.illeti, hogy mezire-
lensége miatt mint az első Adam lappangany akarna, ugy-
mint á kinek dizes öltözeri , jó ágos cselekedete ékelíti
Szent Bonaventura bizónyságából, *Vestis optima conversatio
bona vita, qua melius vestit hominem quam purpura vel aurum.*
Leg szob ötlőzet á jo élet , mert ez jobban ruhazza az
embert, hogy sem mint á bibor, bársony, vagy arany;
hanem vagy azért reytette el magát, hogy á Philosophus
mondasáent élete az égő lámpához hasonló léven , *ad
auram post meridiem* nap nyugotti szél , az az , á mint
Mendoza in l. 1. Reg. c. 4. n. 22. Tomo 2. p. 52. *Occasus
vite* az elkerülhetetlen életének vége, érte és el oltotta;
vagy hogy nevében jedzett , erkölésében hordozott Mélt-
ságos elejenek , dücsőséges hireket , viselt tisztetek ál-
mélkodásra tett jo cselekedeteket , mint drágá kincsét,
mintha arra méltatlan volna á maftanj világh el rejténé,
el temené. S-nincsenis ok nélkül , mert még á termé-
szetis el szokta rejtényi kincsét á tenger mélségen á csi-
gabiga tekergő haytásában, mint kulesos ládjában be-
k. l. zti á gyöngyöt ; á fényes Carbunculuft á legh magas-
sáb és meredekebb kőzikláknak teteyén mint győzf hetet-
len

§ (5) §

len várában á szemnek iregységére meszirül féntetteti , á
föld gyomrában mélyen titkollya az aranyat , egy szóval
kincseinek tárháza titkos reitekben és csak nem föl talál-
hatatlan szegletiben titkoltatik. De mégis mivel az Em-
beri ckofság segiti kívánságát , föl halászsza , á tengert,
portal föl veti s-megh szaggattyá az kőziklát, ki hánnya
á földet, s-mindaddig munkálkodik , míg á természetből
el rejtet kincs-el nem töltőzik, Ugy énis noha éppen reá
nem akadhatok (ebben elegendő mesterségem nem lévén)
nem állapodom mindazonáltal mind addigh meg , míg
ezt az clőtünk el rejtet kincset , Ah! jobban mondom
vala egész eleje jóságos cselekedetének tárházát á Méltosá-
gos Groff ERDŐDI ADAMOT reitekéből ki nem
emelem és tündöklő fényességével minnyájunk láttára é vi-
lágra ki nem terjesztem.

Csak hogy ily nagy munkámnak elein, az rettent en-
gemet megh, á mi Urunk kopporosájához siető Szent Asz-
zonyok leg nagyob szorgalmatossága és gondgya vala.
Quis revolvat nobis lapidem, ki forditya el leg nehezebb gon-
dolatomnak mindennél süllyosab kővét ? hogy rendesen,
maid régi Méltóságos Groff elejének , vagy á mezőn ha-
zajok oltalmazására véres fegyverrel, bayvivásokat, vagy
az Annaszentegyházban annak föl magasztaltatására elme-
tőressel, érzékenségek el nyomásával példás életeteket, vagy
á kiralyi titkokban á közönséges jonak nevelkedésére he-
lyes tanácsokat, maid mind ezeknek egyben foglalt Sum-
más dicséreteteket illendő maradékokban elől hozzam :
mert ha ezzel két száz három esatendővel , ezer négy
száz hatvan ötödikben , vagy ERDŐDI THAMAS

§ (6) §

országunk kints tartojának Győri és Egri Püspöknek, Cancelláriusnak, Elztergami Erseknek, Cardinálnak, csak nem Romaj Pápának örök emlékezetre kemény márvány köre mélyen be meczendő cselekedetét emelgetem; vagy ezer négy száz kilenczvenedikben, nagy nevű Groff ERDŐDI PETERNEK, Claudius Romaj Császár Várabéli Lakosának nemességét, tizen nyoltz kővari birodalmát, a Pogánytul vett gyakor győzedelmét, vagy az egész Méltóságos Familianak rendben hozhatatlan dűcsőséget emlitem, félek ne talántán a kereset kints helet más dűcsőséget emelvén nem annyira Groff ERDŐDI elreit ADAMOT mint régi üdőkben eleitől gyűitőt gazdagságot *Plutarchus contra Nobilitatem* mondásából mutogassak, hirdessek. *Quid aliud Nobilitatem esse putamus quam opes antiquas aut veterum gloriam*, ha csak nemességét dicsérem, nem ötöt, hanem eleje régi gazdagságot és dűcsőséget dicsérem, sőt ha csak eleje képeit, s dűcsőségét rendezem, inkább ismértetem ötöt, hogy sem mint Nemesnek próbálom, a mint ama bölcs Seneca tanította, l. 3. de benef. c. 28. *Qui Imagines in atrio exponunt, & Nomina Familiae longo ordine ac multis stemmatum flexuris in parte prima adium collocant noti magis quam nobiles sunt.* Valakik ugymond Tornácokat eleje képei vel ékeksítik, és meszre eredetű Nemzetségeknek neveit s- azoknak sok, ágra hagyott Nemekei Pálotájok elején mutogatják csak ismértetik magokat, de igaz Nemesnek nem mutatják. Hogy pedig ezeket el halgyam mindenek itéletit reám fordítom. *Hic homo capis adificare & non potuit consummare.* Imé ereje fölylül való dolgott válalt föl, s- markában szakadott.

Tudom

§ (7) §

Tudom azért mit cselekezzem, a-hoz tartok a mit a Poëta monda *medio tutissimus ibis*, Ugy szollok én tefelőled Istenben el nyugodott, s- előlünk el reytet Boldog emlékeztű ADAM, hogy midőn tegédet nevezlek, csak nagy dűcsőségű nevedbennis, mind magad s- mind eleid dűcsősége lártassék. Gyakran emlitelek pedig mert oly név az ERDŐDI név hogy ennek az egy szónak hangyában, mind magyar mind horvat mind német országh Nemzetségednek elméje, ereje és fáratsága által szerzet boldogságok ismértessék, hogy legh igazabban a ti Méltóságos Nevetekről mondhasam azt a mit Casiodorus más Romaj diadalmas névről mert mondani. *Grata sunt omnino Nomina quae designant protinus actiones, quando tota ambiguitas tollitur ubi in vocabulo concluditur quid agatur.* 6. Var. 7. Nem lehet fülett kedvesebben gyönyörköttető név, mint az, a mely a nevezett személynek cselekedetire, mintha uyal mutatna vezérel, és kevés bötűkben Summában foglalja amit tette terjesztet.

Ne szollyak azért én bár többet, hanem csak ezen dűcsőséges Groff nevét emlittsem ERDŐDI s- mindgyárt egész Magyarország előtt látva Groff ERDŐDI PETER vitéz Fjának ERDŐDI THAMASNAK nagy szorgalmatosságát a Bocskay hada tűzének el oltásában, ki első el küldött személv lévén, a békeség megh szerzésében úgy forgatta magát, hogy a ki csapott lángot el nyomná, a ver onto fegyvert meg allitana, a széllyel tett pusztitást, tovább terjedni nem engedné: méltó kinck Méltóságos neve a tengereken által egész spanyor Ország kiraly eleiben terjedne s- mint hazáyat jo Örzo gondviselőnek s- Pastornak arany, gyapyuval, a vagy arany bárányal

(8)

ránnyal nyaka s-válta terheltetnék ékesítették. Méltó híre nevelésére hogy *Eques Sancti Salvatoris* azon Főseges Király Adományából meg válto Vrunknak vitéz lovasának hivattatnék.

Ne szollyakén többet hanem csak ezen Méltóságos nevet említsen ERDŐDY és Imé érti nyelvetem Egész horvát Orságh, érti Hafzon Bassa fok ezer számu török táborában az vigh emlékezettel ez, megh keferedett szível, fogat csikorgató agyarkordással, úgy mint a kinek ERDŐDY THAMASNAK mondom vitézsége miatt, Zábrág, Szamobor, Jászka Kőrül és mesze földeken ki terjedett el-lenség gyalázatot vallor, rabságra vitetett, megh öltetett.

Ne izaporicám Bár szavamat, hanem csak egyet szollyak ERDŐDY: és Imé mindgyárt tudgya Német Ország mit akarok mondanom, érti Groff ERDŐDY első Péter Fiának ezen néven nevezet Erdődy Peternek széllél tartomannyiban ki terjett vitézségét, gondviselést, aki magunk költségén számos vitést gyűjtven magával mindenét úgy adá Maximilianus Császár szolgálatyára, hivatására, hogy a kit maga meg nem alázhatott a Saxoniai Herczeget, könnyen megh holditáná, s'Urának feyet hajtani kényszeríténé, midőn ereyével, annak erejét megh erőtelenítvén az Imperium birodalma alá haitá.

Méltó kinek Császára mellett, való hivatására, Császári ayándék adatnék azon névre nevezett TorOrszágban lévő Császár vára, melyet valamennyiszor környül lakosi említenek, annyiszor eszékben jutattya Nemzettségének érdemlett dicsőséget. Mellynek bizonságát nyilvánbannis terjesztette volna Maximilianus hogy ha vitézségéhez kapcsol

csolt

(9)

csolt szeméttetésége el nem akarta volna titkoltni: midőn ennek bizonságára Czimeretekben egy fás két karvasos egyik zászlót másik pallost tartó kéz úgy adatott hogy mind elreytet titokban példafiztatnék cselekedete. A' fás nagyob szabadságra jutott Császárt Képzene, a karvasos kezek jele volnának vitéz feyeknek ERDŐDI PETERNEK, de mind oly titokban, hogy valamint az Sasnak utyát nem ismered az égen, és az el vágott kezek feyét nem látod, úgy ennekis, csak mástul hallanád magyarázattját, a kinek *in abscondito, qui videt in abscondito reddit* Urunk mondása szerént, nagyob jutalma a rejtekben láto Istentől lenne.

S-bizony elegendő jutalmátis adta abban, midőn ily dicsőséges elcédnek tégedet ily kedves maradékot kibem mint fényes tükörben minden érdemek láttatnék adot és ajándékozot. Ugy annyira hogy el törültetett volna bár szintén mindenek elméjéből eleid emlékezete, el-veszttek volna mind azok a könyvek a melyekben írva élnek, semmi jedzés felőlők ne maradott volna csak te élsz vala (ő tégedet tökéletesen szerető, sziveket hafogató gondolat) csak te élsz vala, valaki szemeit rád fordította volna te benned olvasna volna azok cselekedetét, te benned látta volna, azok érdemét, te benned ismerte volna azoknak méltóságát. Mert *rerum cause in semine sunt fructus editus prodit auctores, & quidquid à Divinitate meremur de felici prole colligitur*. Minden nevendék fáknak, virágoknak, füveknek magvokban vadnak okaj, a gyümölcsis magarul ismérteti fáját, és valamit az Istenségtől érdemlünk a jó fiuban tapasztaltatik, így szol Cassiodorus 9. Var. 32. Mely

B

bölcs

¶ (10) ¶

bölcs Cassiodorus után valamit ő egy Patricius Venantius felől mondott, midőn így szolla Athalaricus bészédeből: *Patricium Venantium sub admiratione pensamus & fecunda prole gaudemus, & consularibus parem, educavit enim liberos nulla discretione laudandos, pondere moderationis aequales, ingenij vivacitate confirmiles, & morum societate vere germanos*, Ibid. Méltán ugymond álmélkodással emlittyük Venantius Patriciust ugymint a ki, úgy nevelte Fiát, hogy magátul vífelt tiszteket hasonlo dicsérettel viselhetnek, úgy tanította hogy jó erkölcsből egyike se engedne a másiknak, hanem egyenlő okossággal, elme éleségével, magok viselésével, egymáshoz hasonlok, egy Atyátul egyenlő Atyafiaknak, egy vérnek mutatnák magokat. Ezt mondaní nem egyrül hanem mind annyirul mondhatom eleid rendiben, a mennyitül vészted eredeteder.

Ezt Erdődi Bakats Pálról a ki négy Fiát Erdődi Pált mélytül a Dúcsóséges Groff Pálffy Familia származott, Erdődi Simont Bészprémy Püspököt, Erdődi Tamást tíz Voxal Romaj Pápáságra választott Cardinált az után Constantinopolbéli Patriarchát, Erdődi Pétert, mely Atya nevét úgy változtatta meg, hogy nagyobb fényerséget adna hozzá ama nagy Titulussal PETRUS ERDŐDY DE MONYOROKERÉK, COMES PERPETHUS MONTIS CLAUDII, Horvát Országának Bányát úgy nevelte hogy azt mondhatnak;

Nos documenta damus, quæ simus origine nati.

Mi magunk viselésével és jó erkölcsinkel, Atyáink bölcsletit előtünk homlokunkkon hordozzuk.

Ezt

¶ (11) ¶

Ezt Első Groff Erdődi Péterről, ki Harom Fiát Erdődi második Pétert Horvát Orzági Bánt, Maximilianus jobb kezét, és Harmadik Erdődi Pétert, melytül a második Erdődi ág a kiből Groff Erdődi György és Miklos vannak származik, s Erdődi Tamást úgy tartotta hogy neveket Semmiben meg nem hissebbirenk.

Ezt Erdődi Tamásról ki harom Fiát Erdődi Jánost Egri Püspököt, Erdődi Sigmondot Horvát Orzági Bánt, Christophot úgy nevelte hogy mind egy nyomban járnának.

Ezt Erdődi Christophról, ki harom Fiát Groff Erdődi Sigmondot, Gábort, Erdődi Imrét Méltóságos Atyát úgy oktatta hogy mindenikben eleven képe viseltek.

Ezt egy szóval méltóságos Atyáról Groff Erdődi Imréről a ki tégedet Erdődi Adamot úgy nevelt, hogy nagy reménségű Ifjúságodban (ha el nem rejt vala magadat) nagy tisztekre előmenendő szemelyedet mint dúcsóséges Nemzetednek bizonságát mutogathatta volna. Hogy így Moyses áldásához mellyel Chaleb Patriarchat meg álda, hasonlo áldását lássam eleidnek Josue 14. *Terra quam calcavit pes tuus erit possessio tua & filiorum tuorum in aeternum, quia secutus es Dominum Deum meum*, a föld mellyet a te lábod tapodott te örökséged lészen és a fiadé örökken, mert az én s-te Uradat s. Istenedet követted. A' hol Abulenús q. 7. Abban bölcsüllj ezt az áldást hogy Fiaira szállot. *In hoc signatur majus beneficium Chaleb conferendum, quia non solum certificabatur, quod ille possideret, sed etiam quod relinqueret posteris Heredes, & progenies ejus duraret per multa*

B 3

multa

multa tempora: Istud enim est magnum gaudium parentum, scilicet relinquere natos, maxime cum sibi succedunt. Nagy adománi volt hogy bizonyossá tétetett a föld birásában Chaleb, de nagyobra böcsüllőtte azt, hogy Fiaira értette örökösön szállanyi, kik sok üdöket érnének: mert ez az Atyák legh anygob öröme, hogy oly örököst hadnak a mely mindenben kövélse Attya nyomdokát, birtokát birja.

S nem de Itéllye megh kiki nem ily áldott Familiaé ez, a melyben fiúrol fiúra, ágrul ágra azon méltóságos tiszték változtatlanul oszratnak? tizenkilentz éltendő volt ez a mi el rejtet Adámunk és immár vagy arra az hívségére tekintven mely halálos bayvivásra Főlséges Császár LEOPOLDUS neve és hire meg oltalmazására Romában, nem tudom micsoda Frantzia Groff Iffiuval indította, vagy mindeneknél kedves voltára ugymint a ki tizenhat éltendő korában is méltó volt a Főlséges Károly, Herczegnek boldog Aszfzony Zászlója alatt lévő gyülekezetben Rectorának Vicejévé lenni, oly Herczege Szeretettel hogy azt mondaná felőle Nem csak most, hanem jó vendöben is ha országomban s-birodalmomban Isten föl nevelne s, megh tartana Vicém lenne Erdödi Adam: vagy pedig düc: ő éges eleje érdemire nézven Perrinyei Capitánsággal tiszteltetett, arany kulcsal ajándékosztatot (elhittem) hogy ezzel jóvendöben minden ösirtül vívelt tisztékre ajtót s kaput nyithatna. Nem várta ő életének korosab idejét, hanem Iffiab ideje erejévelis meg regzett Pogányokat rontott, fegyverét s-karját bőven festvén, vérekké. Hogy azt mondhatná szerelmes Attya dücsőségére (aki nem régen is őt százod magával jött vala Főlséges Kiralya ha szükseges

seges lenne segítségére) *Ego te clarificavi super terram manifestavi nomen tuum hominibus*, Joan. 17. En tégedet dicsőtellek a földön, megh jelentettem nevedet az embereknek. Mely mondás mivel üdvözítőnké volt Szent Attyáról kérdi Tertulianus, Hogy hogy jelentette megh, hogy dicsőtette Szent nevét Attyának a mely még Moyses idejében tudva volt? s- amint ő megh felel Urunk szavait magyarázván, *Manifestavit DEUM esse Patrem se ejus ostendendo Filium*, abban jelentette Isten Attyának lenni hogy tulaodon jo cselekedetivel magát annak Fiának mutatta; ugy énis noha minden Nemzetségének Atyáj előbb el titkolhatatlanok voltak de mind azon által azt mondhatom világosabban ismértette maga vitefében, s- mindenél kedves voltában: hogy csak azt adhassam hozzá a mit Tertulianus minden nemes Iffiuak monda: *Disce grande nomen Virtutis parare studio non elogiis tantum Veterum fastuose gloriari.* Ettül tanuly inkább tulaodon jo cselekedetiben hogy sem mint, eleiditül szörzöt nagy névben dicsekedni. Mert egyébaránt ugymond Euripides, *qui verè non Justus est licet à Patre meliore quam Jupiter sit, Ignobilis mihi esse censetur.* A ki csak színre nagy, és nem valóságos teklétefével, maga viselésével, ha szinten Jupiternél jobb Attyáról születtetett volnais csak nemtelennek s- köz vérenek itéltetik.

Melyre nézve nem emelgetem téhat régi eleid koporsó köveit, semmi régi jedzésékből nem szedem Nemes véred bizonyságát, hanem csak te reád egyre uiial mutatok, valogatott jószágos cselekedetekkel ékelesen koporsodban beföldözött Iffiu; és lme a ki bötüt nem is-méris benned olvasva Geneologiadat éppen azon rendel a mellyel Moyses

Noë Nemzettségét föl jedzette. *Ha sunt Generationes Noë. Noë Vir Justus atq; perfectus fuit in generationibus suis cum DEO ambulavit, Gen. 6.* Ezek a Noë Nemzetsegi, Noë igaz és tckélletes Iserfiu volt az ő Nemzetsege között az Istennel járt: a mely Noë Neve helet csak azt tészem én *Adám es* így olvasom; Ezek az Erdődi Adám Nemzetsegi, Adám igaz és tckélletes Iserfiu volt az ő Nemzetsegi között, az Istennel járt, és annyit mondok mint ha mindeniknek tulaydon Nemességét magánosan hirdetném. Mert ugyanis, *Sola atq; unica virtus vera nobilitas est, Chrysostomus Homilia 12. in Genes.* mondása ként: Kinek kinek jo cselekedetiben foglaltatik Nemessége, amint Philo lib. de Abraham ezen helyre egyaránt okoskodik: *In tantum Scriptura magnificavit hunc virtutis amatorem, ut non more aliorum avos, Proavos, sed virtutes quasdam recenset, tantum non disertè claudit, nullam aliam esse Familiam, cognationem, Patriam sapientis, quam virtutes & actiones harum.* Semmivel nem magasztalhatta volna föllyeb az irás ezt a joság szeretőjét elől számlálván Attyát, öregk Attyát, őfit, Atyafiuságot, Hazáját, mint ezzel hogy joszágos cselekedetit, Istennel való járást, igaságot, és tckéletességét elől hozza. Mely Philo mondása annyira igaz az én dolgombannis, hogy bator elől hozzam, méltóságos Groff Attya rendi mellet sok dicséretre méltó szerelmes Anyja Groff Gémesi Forgáts Eva, Országunknak akkorbéli Boldogságával együtt nevelkedet Nemességét, mely ezer két száz elztendőitől egész eddig ezer hat száz hatvan nyolczadikik, minden fő tiszteken által ment, ki a Jerusálembéli András Király Fő Istálló Mestere tisztin mint Groff Juánka János, Anno 1200. ki a szabad Király varosok Praefectuságán. *Magistri Tavernicorum,* mint

mint Groff Ivánka András ezer két száz negyven kettődikben: ki az ország Itélő biroságán, mint Groff Forgáts Miklos ezer három száz Negyven kettődikben; ki a Magyar kintsnek hiv gondviselőségén, mint Forgáts Péter ezer öt száz ötven hetedikben: ki Egri Kapitánságon Dunán-tul való Generálatuságon, mint Forgáts Simon ezer öt száz hatvanodikban, ki Varadi Püspökségen és Udvari Cancellariatuságon; mint Forgáts Ferentz Ezer öt száz hetven hetedikben. Ki az Anyaszentegyháznak mellyen boldog előmenetele forogna Erős farka Cardinalatuságon; mint Forgáts Ferentz Ezer hat száz tizedikben: ki a Palatina-tuságon; mint Forgáts Sigmond ezer hat száz huszon egyedikben; ki egyéb Méltóságos tiszteken e may napig érdemeisen által ment, ezt mondom a nagy Nemességet haszinten Erdemi szerént, minden ékeisen szollo nyelvek mesterségével rendel elől hozván dicséremis töb dicsőséget nem mutathatok a mi elreiter kincsünkben. Groff Erdődi Adámban, mint midőn azt mondom: *Perfectus fuit in generationibus suis & cum DEO ambulavit,* tckélletes volt minden Eleiben, s-magában oly erkölcsű hogy Istennével jarna közönségesen.

De Immár a mint hallom Igy fopáncodik itt en a fáy-dolom. O Alhatatlan üdönek véletlen váltózása! O nagy hirtelenségu halálnak sietsége! Nem volt még ideje le vágásának ennek a gyümölcsös fának; lám még a vad fátis meg várja az erdős hogy magától düllyön s te ő Emberi életnek ró videtésére járo halál idejét nem vártad, csak láttad gyümölcsét s-immár le vágad, csak kémltetted kincsét s-immár el reytted! idővel idővel érzette volna ennek hasznát Országunk idővel nyert volna gazdagságával Nemzettségünk

zetségünk s-te csirájában fáyát el vesztetted, fényességében kincsét el homalyosítottad, életében meg ölted.

Ugy vagy on, de enyhűdgyél keserves faydalom, hallyad az hertelenkődő halálnak Procatorát à Romaj Tanatsban fontosab Sententiájú Senecat: *Vita non est Imperfecta si honesta est, ubicumq; desinas, si bene desinis tota est*, Epist. 78. Nem jött ideje előtt el halála akkor tellyes az élet, mikor tiszteltéséges, ne gondoly à sietőbb à vagy később haláladdal, akár mikor szűnnyék megh életed, ha jól szűnik nem szakat meg, hanem egefzen véterett-el. S-bizonyal énis azok között számlálom ezt à Boldog emiékzetű Adamot à kik felől Szent Bernard in Pfal. 118. azt mondá? *Multos videmus super senes intelligere & moribus antiquare dies, praevenire tempora meritis, & quod atati deest, compensare virtutibus*. Sokakat látunk az Ifiak közül à kik à vénknél értelmesebbek, à kik magok viselésével. jo er kölcsöökkel Ifiu korokat à vénség idejéhez hasonlitták, érdemekkel à jövendő üdöket meg előzik es à mi hija vagy on élerek idejének azt bőven jo cselekedetekkel megréitik. Sőt magais az igazat mondo Szent Lélek, Sap. 4. Csak azt à Vénséget dicséri, à mely hamar ért meg tókélletiségben. *Senectus venerabilis est non diuturna neg. Annorum spatio computata, cani autem sunt sensus hominis & etas Senectutis vita Immaculata*. Nem à hoszu ideig valo, sem az esztendőök számával mértetett vénség, böcsülletes, hanem az ember értelme az őz hay, es à vénség ideje a' macula nélkül valo élet: mely Szent Lélek szavain elmélkedvén szent Ambrus Doctor meszebb terjeszti s-a t mondgya: *Verè Senectus ista Venerabilis, qua non canis sed meritis albescit, Ea enim est reverenda cavitatis animae in canis cogitationibus & operationibus effulgens.*

Qua

Qua est enim vita Senectutis, nisi vita Immaculata, qua non diebus ac mensibus sed saeculis propagatur, ejus sine fine est diuturnitas, sine debilitate agilitas, lib. 3. Ep. 21. Bizonyal az à vénség böcsülletes à mely, nem fejr hayal, hanem érdemekkel őszül. Mert az az őszülés dicséretes, mely jo szándékokban es cselekedetekben feyérlik, fénlík. Mert micsoda à vénségnek élete? hanem à macula nélkül valo élet, mely nem keüés esztendőökkel, nem holnapokkal, hetekkel es napokkal nevelkedik, hanem száz esztendőös számokkal szaporodik, melynek hoszásága vég nélkül, gyorsasága es uidámsága erőtelenség nélkül, es fogyatkozás nélkül találatik. Igy, sokat élt Cain de meg haltatta Abel rövidebb életében, *quia est tempore vicinior virtute tamen praestantior est*. Mert nem ideyét hanem jo tettét számlállyá Istene: *Ubi ergo generatio exprimitur, praevenerit Cain, ubi disciplinarum fit praedicatio praecurrit Abel*, Lib. 1. de Cain & Abel, es azért ugymond Szent Ambrus ha csak időkre nézünk előbb kellyen Cain, de ha à joban valo előmenetelre nézünk, előbb járion Abel.

Kérkűgyék azért bátor előttem Mathusálem, ideéig elő vénség el-öltött esztendeivel, de föllyebb magasztalom én hamar el forgot idejét Ifiu Groff ERDŐDI ADAMNAK, mert *Consummatus in brevi explevit tempora multa*, Sap. 4. Summában foglalta ő tellyes tókélletiségében meszebb üdökre terjesztendő joságot, ugymint à ki mindenkor, ugy viselte magát hogy szerelmes Annya bántására soha semmit nem mivelne, méltó ezen szülsé sön tartott tiszteltésgéért ha jobbat nem érdemlet volna é földennis, halhatatlanságra. Ebben is kincse szaporitoja, s'akaritoja ama Sz. Lelek mondasa ként, Ecclesi. 3. *Sicut qui thesaurizat ita*

C

qui

(13)

qui honorat Matrem, szintén annyt nyér a ki annját böcsüllí, mint a ki kincset giút a vagy amint *recondit sibi thesaurum, qui matrem honorat*, a ki annját tisztelettel kincset takarít es reit el magnaak. De mivel fok jo cselekedetivel (hogy magánosan elől ne végyem gyakor szombati böjtölését, társolkodásában mindenecket építő beszédét, Isten Anyához kiváltképpen való aétatóságát, annak ünnepe estia teste lanyargatását, szegényeken való könyörülését, és több è féle örök kincset szörző jóságos cselekedetit, melyeket mint nemzetsége hírének oltalmazó paisit ezrenként magasan függesztet föl ezimerében lévő tornyára, ama Szent Lélek alája irt dicsereti vel, *mille Clypei pendent ab ea*, ezer paisok függenek rolla, csak azon volt ő hogy föllyeb emelvén ottan nevellye jóságát és kincsét, a hová se lopo, se moly, se rosda, nem fér, Urunk tanításához magát alkalmaztatván: *Theaurizate vobis thesauros in celo, ubi neq. arugo, neq. tinea demolitur & ubi fures non effodiunt, neq. furantur*. Nem csudálom, ha szívet azomban elvetztette az az életének eredetét és folyását, Mert *ubi est Theaurus tuus, ibi est & cor tuum*, Matt. 6. A hol kinek kincse, ot vagy on sziveis, ottan élete és Boldogsága, hogy így elméjet az örökkén való boldoságra függesztvén, ki ki érthesse mi oka volt tőlünk el szerésének és nagy töredelmes gyonásával, és egyéb szükséges Szent Sacramentumok föl vételével nagy Isteni Szeretetének adott jelei köszt, mint hoszu utra való föl szedet költséggel, ezer hat száz hatvan nyoltszadikban, huszon negyedik Febr. dél után élete sönkjében, huszon Kettődik esztendőjében, azon fölyül kilenczedik holnapban, tőlünk el menésének és előlünk el tűnésének.

Kit

(19)

Kit (tétovázó tagadás nélkül szollok) hogy leg nagyobb jutalmát e Földön mások a jora való föl sörkentésekre, tőled vegye érdemes cselekedetinek Theodobulus ebben adott példája után, a ki megh ismérte holtok után is az érdemeiknek fizetését abban állani hogy az elők hallatára szánattasának, dicseretlenségnek. *Nutrient enim similitum premiorum exempla, virtutes, nec quisquam est qui non ad morum summa nitatur ascendere, quando irremuneratum non relinquitur, quod conscientia teste laudatur*, Casiod. 2. Var. 16. Mert ha mi neveli az előknek kedvét, neveli az érdemes holtok jutalma, ugyannyira hogy senki oly elvetet kedvű ne találtsék, a ki látván jutalmát cselekedetének jora ne igyekezzék, kit mondám megh epedet Szived ohaytásával, szomorú orczádon le gördülő könyveiddel köllene késérnéd, néked legh elsőbennis (Kegyelmes engedelmedből és hű szolgálathoz gyakorta mutatott szeretettedtől biztatván szollok) néked Magyar Országai Főlséges Kiralynak LEOPOLDUSNAK. Néked masodczor mint igaz tagodat Méltóságos Magyar Uri Fő rendnek egész országnak. Neked mint parancsolatid utain járo engedelme s Fiadat Groff Erdődi Imrénnek. Neked mint kedvedet soha megh nem szegő szerelmes magzatodat Groff Gémesi Forgács Evának. Neked mint tennen magadat szerelme házos társodat Groff Rakoczi Ersébethnek. Néktek mint véretek nagy nevű Groff Erdődi Atyafiaknak, kiket idegen országban veletek nevelkedet bölcseségtek è máy napig Kiralyi ayándékokkal arány lánczokkal a Fölsegekhez kötöz és kötelestet. Néktek minnyajatoknak, kik utolsó tisztségét helyében késérven nagy böcsüllettel megh adtátok. Nekem utollyára kinek elmém érdemlet dicsereti magasságát föl nem érte, akadó.

(10)

akadémikus nyelvem folytatban nem szöszöt, ' Szívem akaratom ellen el keménkedet, szemeim nem csurgottak s kevesebbet mondottam felőle szolván hogy sem mint fia ujomat ayakimra téven halgattam volna. Nekünk minnyajunknak kiktől utolsó bucsúját vészti, keserves könyvhallatással és meg vigasztalhatatlan szomorúsággal köllenek késernünk, és el temetnünk. De mivel ez az el reyer kints oly kereskedő gazdának jutot asztalára és kezében a ki nyereséggel adhattya visza minnyajunk örömére, hallom én a Prophétánal mondását és ígéreret, *Ego dabo tibi Thesaurum absconditos*, Ne Sirdy, ne Zokoghy se Kirallya, se Arttya, se Annaya, se Uri Fő rend, se egyéb senki, mert ezen el rejter kincset Groff ERDŐDI ADAMOT mint tulaydon kincsedet kezeden jutatom, *Ego enim resuscitabo eum in Notissimo die*, mertakkor adom el t, midőn kinek kinek jutalma érdeme szerént adatik, utolsó se nyugottón a napnak.

Melyre nézve el hadlak énis, s-nem bontogatlak nyugodalmodban dűcsőséges el reitet kincsünk ERDŐDI ADAM, mert tudom jól, *nihil tam occultum, quod non revelabitur*. Hamit éa el hattam is dicséretre méltó cselekedetidből, nem léfznek mindenkor ugy el reitve hogy nyil vábba ki ne terjedgyenek. Ely azért holtod utánnis a mint *post funera Virtus*, nem hervad meg a joság, s érd reeg azzal a mivel Sopha. Szent Jobor biztattya vala, *Cum te consumptum putaveris orieris ut Lucifer*. Midőn megh emélszetnek alitod magadat

Fől ramodez s-mint az el pirult haynalban ragyago
haynali csillag fénlesz el ért boldogságod

dűcsőségében.

V E G E